

*Foinikas, 2017, installation*

**Terra Mediterranea: in Action**

**Nicosia Municipal Arts Centre, Associated with the Pierides Foundation [NIMAC]**

**Duration: 7 April – 29 July and 5 September – 25 November 2017**

**Curated by Dr Yiannis Toumazis.**

KYRIAKI COSTA

Born 1971 in Nicosia (CY), lives and works in Nicosia

*Foinikas, 2017, installation*

“It is better to live in a state of impermanence than in one of finality.”  
Gaston Bachelard, *The Poetics of Space*

I like ruins.

I have learned to live among them. On my way home, I walk through remains of older buildings. It is the material abandonment, the footprint of a material presence, its preservation or oblivion that has always constituted central points of my personal thought and artistic creation.

The triggering event for my artistic quest this time was given by the village Foinikas (Phoenix), an abandoned settlement, since 1960, in the District of Paphos. Foinikas, a village inhabited solely by Turkish Cypriots, the last of whom left in 1974, is situated along the Asprokremmos dam a few kilometres northeast of the village of Anarita. During the Frankish period, the village was called “Commandaria Della Finicha”, since, according to the legend, there was a Phoenix in the village. Foinikas is also referred to as the “sunken village”, since some of the buildings are half-submerged in water because of the dam.

Its name derives from the mythological bird “Phoenix”, which bore the unique quality of being reborn through its ashes. Phoenix surrendered and died in its sacred fire and was reborn by itself. Therefore, the mythological bird and the idea of re-birth were linked ever after.

As an odd and paradox irony, though, the village of Foinikas lives its long and irreversible death for many years now. Really, where do all the villages go when they die? So much energy... is there a way of captivating it?

The symbolic connection with the myth, the idea of re-birth, of the way that a new entity can come into being again, how it can be resurrected after the abandonment; those were the sources of my concern. So, I attempted to intervene artistically on the remnants of the village of Foinikas and tried to recreate it, moving through the traces of the past while using modern means.

The aim of the project was the reconstruction of the *heterotopia* of the village of Foinikas, a bygone place which becomes accessible through art. The re-birth of the settlement into a new substance was achieved through the aestheticisation of contrasts, the conjugation of time levels and the emergence of otherness. Along with the re-vival of the settlement, the objective of this work was the rethinking on the importance of space as a differentiating system and as an element of identification.

The raw material for my work was given by the place itself. Fragments, miscellaneous elements like dust, ashes, stones and plaster were collected from the settlement and were transferred from their natural context to a different, alien place, acquiring this way a whole new existence.

Then, all kinds of data like materials, climate conditions, location, dimensions, weight and everything that can be perceived with the senses, were processed by computers and the results were presented with the form of shapes. For the production of this project, I worked with the Department of Computer Engineers of the Frederick University in Cyprus and with their valuable knowledge and through various technical procedures a program was developed that is being reborn by itself. The natural and material clues of the village of Foinikas gave their place to new shapes, initially influenced by the distinctive architecture of the village, merging all previous forms and all bygone eras. Through the material and space-time amalgamation, we were finally driven to otherness and homogenization.

The way of transferring this multilayered thought to the exhibition space was a key concern in my mind. How could such an idea and such a rich story be narrated in the restricted two-dimensional space of the exhibition and yet produce meaning? Having passed through stages of abstraction and contraction, the very last stage was calling me into new challenges and adventures.

What I tried to say with my work is a story about the end of degeneration, a comment on the material testimony which fades away and is destined to become dust. Will we allow this testimony to dissolve or do we bring it to the surface? What is about to become just a memory in situ as the years pass I tried to rescue and give a new form of existence, a new life which can be eternally repeated. With this artwork, I tried to make accessible what in a few years is going to be silent, no longer reachable.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΩΣΤΑ

Γεννήθηκε το 1971 στη Λευκωσία, ζει και εργάζεται στη Λευκωσία

*Φοίνικας, 2017, εγκατάσταση*

«Είναι καλύτερα να ζει κανείς σε μια κατάσταση παροδικότητας παρά σε μια οριστικότητα».  
Γκαστόν Μπασελάρ, *Η Ποιητική του Χώρου*

Μου αρέσουν τα ερείπια.

Έχω μάθει να ζω ανάμεσά τους. Για να φτάσω στο σπίτι μου διαβαίνω μέσα από χαλάσματα. Είναι αυτή η εγκατάλειψη της ύλης, το ίχνος που αφήνει πίσω της μια υλική παρουσία, η διατήρηση ή η λήθη αυτής, που ανέκαθεν αποτελούσαν κεντρικά σημεία του στοχασμού και του καλλιτεχνικού μου έργου.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, την αφορμή για εικαστική αναζήτηση την έδωσε το χωριό Φοίνικας, ένα εγκαταλελειμμένο χωριό από το 1960, στην επαρχία Πάφου. Ο Φοίνικας, ένα αμιγές τουρκοκυπριακό χωριό που το εγκατέλειψαν και οι τελευταίοι κάτοικοί του το 1974, βρίσκεται κατά μήκος του φράγματος του Ασπρόκρεμμου, λίγα χιλιόμετρα βορειοανατολικά του χωριού Αναρίτα. Την περίοδο της Φραγκοκρατίας, το ονομαζόταν «Κομμαντερία του Φοίνικα», αφού σύμφωνα με τον μύθο στο χωριό υπήρχε ένας φοίνικας. Το χωριό είναι γνωστό και ως «βυθισμένο», αφού μερικά από τα κτίσματά του είναι μισοβυθισμένα στο νερό εξαιτίας του φράγματος.

Το όνομά του παραπέμπει στο ομώνυμο μυθολογικό πτηνό με τη μοναδική ιδιότητα να ξαναγεννιέται από τις στάχτες του. Ο Φοίνικας παραδιδόταν στην ιερή του φωτιά, πέθαινε και αναγεννιόταν μόνος του. Έτσι πτηνό και ανα-γέννηση συνδέθηκαν για πάντα.

Το χωριό Φοίνικας όμως, σε μια παράδοξη ειρωνεία, ζει εδώ και χρόνια τον αργόσυρτο και μη αναστρέψιμο θάνατό του. Αλήθεια, πού πάνε τα χωριά όταν πεθάνουν; Τόση ενέργεια πώς μπορεί να αιχμαλωτιστεί;

Η ιδέα της ανα-γέννησης, η συμβολική σχέση με τον μύθο, το πώς μπορεί να ανασυντεθεί, να ανασυσταθεί μια νέα οντότητα μετά την εγκατάλειψη, ήταν οι πηγές του προβληματισμού μου. Επιχείρησα έτσι να παρέμβω εικαστικά στα απομεινάρια του οικισμού του Φοίνικα και να τον αναδημιουργήσω, κινούμενη μέσα από τα ίχνη του παρελθόντος αλλά χρησιμοποιώντας σύγχρονα μέσα.

Στόχος του έργου ήταν η ανασύνθεση της *ετεροτοπίας* του Φοίνικα, ενός τόπου αλλοτινού που καθίσταται προσπελάσιμος μέσω της τέχνης. Η ανα-γέννηση του οικισμού με νέα υπόσταση επιτεύχθηκε μέσω της αισθητοποίησης των αντιθέσεων, της συναίρεσης των χρονικών βαθμίδων και της ανάδυσης της ετερότητας. Μαζί με την ανα-βίωση του οικισμού, ζητούμενο ήταν ο επαναστοχασμός στη σημασία του χώρου ως διαφοροποιητικό σύστημα και στοιχείο ταυτότητας.

Τις πρώτες ύλες για το έργο τις έδωσε ο χώρος. Συλλέχτηκαν από τον οικισμό θραύσματα, στοιχεία ετερόκλητα, όπως σκόνη, στάχτες, πέτρες και γύψος, που μεταφέρθηκαν από τη φυσική τους θέση σε έναν αλλότριο τόπο για να ακινητοποιηθούν αποκτώντας νέα υπόσταση.

Στη συνέχεια, πάσης φύσεως δεδομένα, όπως υλικά, τοποθεσία, κλιματικές συνθήκες, διαστάσεις, βάρος και οτιδήποτε γίνεται αντιληπτό από τις αισθήσεις, έγιναν αντικείμενο επεξεργασίας από υπολογιστή με στόχο το αποτέλεσμα να παρουσιαστεί σε μορφή σχήματος.

Για την παραγωγή του έργου συνεργάστηκα με το Τμήμα Μηχανικών Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Frederick της Κύπρου και μέσω τεχνικών εξελικτικού υπολογισμού, καθώς και άλλων τεχνικών διαδικασιών που αναφέρονται παρακάτω, δημιουργήθηκε ένα πρόγραμμα που αναγεννιέται από μόνο του. Τα φυσικά και υλικά στοιχεία του Φοίνικα έδωσαν τη θέση τους σε νέες μορφές, επηρεασμένες αρχικά από την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική του οικισμού, συγχωνεύοντας όλες τις προηγούμενες μορφές και όλες τις προηγούμενες εποχές. Μέσω της ύλης και της χωροχρονικής συναρμογής, οδηγηθήκαμε στην ετερότητα και την ομογενοποίηση.

Το επόμενο στάδιο του προβληματισμού μου ήταν το πώς μπορεί να μεταφερθεί όλη αυτή η σκέψη στον χώρο της έκθεσης. Πώς θα μπορούσε μια τέτοια ιδέα και μια τόσο πλούσια ιστορία να ειπωθεί εικαστικά στον πεπερασμένο δυσδιάστατο εκθεσιακό χώρο και να παραγάγει νόημα; Έχοντας διανύσει στάδια αφαίρεσης και συναίρεσης, το τελευταίο στάδιο της εκθεσιακής πραγμάτωσης με καλούσε σε νέες προκλήσεις και περιπέτειες.

Αυτό που προσπάθησα να πω με το έργο μου είναι μια ιστορία για το τέλος της φθοράς, ένα σχόλιο πάνω στην υλική μαρτυρία που σβήνει, που πρόκειται κάποια στιγμή να γίνει σκόνη. Την αφήνουμε να διαλυθεί ή την φέρνουμε στην επιφάνεια; Αυτό που *in situ* θα αποτελεί μετά από χρόνια μια ανάμνηση προσπάθησα να το διασώσω και να το μετουσιώσω σε μια νέα μορφή ύπαρξης· μια νέα ζωή που μπορεί να ανασυσταίνεται στο διηλεκές. Με το έργο αυτό, θέλησα να καταστήσω προσπελάσιμο ό,τι σε κάποια χρόνια θα είναι πλέον μη προσβάσιμο.

مقتطفات  
من كتاب (2011)  
جلد 1

1-1-1  
1-1-2  
1-1-3  
1-1-4  
1-1-5  
1-1-6

1-1-7  
1-1-8  
1-1-9  
1-1-10

تجدد



34°45'11"N 32°34'6"E

Population (2001)  
Total: 0

Ca 9.04%  
Fe 2.38%  
K 0.49%  
Na 0.169%  
Mg 0.93%  
Ti 0.01%

Cr 31.2 mg/Kg  
Mn 770 mg/Kg  
Cu 37.5 mg/Kg  
Sr 166 mg/Kg

34°45'11"N 32°34'6"E

Population (2001)  
Total: 0

Ca 9.04%  
Fe 2.38%  
K 0.49%  
Na 0.169%  
Mg 0.93%  
Ti 0.01%

Cr 31.2 mg/Kg  
Mn 770 mg/Kg  
Cu 37.5 mg/Kg  
Sr 166 mg/Kg





NOTICE  
No. 1

10.00%  
15.00%  
20.00%  
25.00%  
30.00%

10.00%  
15.00%  
20.00%  
25.00%

Handwritten text on the wall





بیت ۸-۱۵







2015/11/27/1447  
Papadimitriou (2017)  
Set 1

Cr 7.84%  
Fe 7.28%  
K 8.19%  
Mn 0.159%  
Pb 4.47%  
Ti 3.02%

Cr 2.5 mg/kg  
Mn 170 mg/kg  
Ni 273 mg/kg  
S 161 mg/kg





